Algebrické výrazy

Educat - vzdelávacie centrum

3. apríla 2024

1 Polynómy a monómy

	Polynóm	Monóm	
	Stupeň monómu	Stupeň polynómu	
• mocnín premenný		, ktoré nazývame [l	koeficient, a niekoľkých
•	je súčet monć	ómov, ktoré tiež naz	ývame cleny.
•	je súčet mocn	ún premenných, kto	ré ho tvoria.
•	je maximálny	stupeň jeho monón	nov.

Príklad 1. Určme stupne nasledovných monómov.

- 1. $5x^3y^4z^{11}$
- 2. 4
- 3. x^3y^2
- 4. xyz
- 5. xz^5
- 6. $\frac{2}{3}$

Riešenie 1. Ukážme si riešenia.

1. V prvom výrazy vystupujú tri premenné x, y a z. Ak sa pozrieme na ich mocniny, tak sú nimi x^3 , y^4 a z^{11} , a teda ich exponentami sú čísla 3, 4, 11. A keď že ich súčet je 16, tak stupeň prvého monómu je 16.

- 2. V druhom monóme vystupuje len číslo 4. Takže keď nemáme v ňom žiadne premenné, tak súčet ich mocnín je 0. Teda číslo je vždy monóm nultého stupňa.
- 3. Podobne ako v prvom monóme máme urobíme súčet exponentov a neprekvapivo dostaneme číslo 5. Takže tretí monóm je stupňa 5.
- 4. V treťom monóme si len potrebujeme uvedomiť, že ak máme čisto premennú x, tak je to to isté ako x^1 , ale vieme, že jednotku v exponente písať nemusíme. Z toho dôvodu máme v monóne xyz 3 premenné, ktorých exponenty sú 1. A súčet troch jednotiek je znovu neprekvapivo 3. Takže monóm xyz je tretieho stupňa.
- 5. Pri tomto monóme len využijeme skúsenosti z predošlých dvoch príkladov. Exponenty mocnín sú teda 1 a 5. Takže máme polynóm šieteho stupňa.
- 6. Stačí sa pozrieť na druhý monóm a vieme, že stupeň je tuna tiež 0.

Príklad 2. V tomto príklade si ukážme určovanie stupňa polynómu.

1.
$$2x^4 - 5x^3 + 41x^2 + x - 99$$

2.
$$x^7y^2 - 6z^{12} + 3$$

3.
$$-x^6k^5z^3 - 9x^12y^2 + xyz^{10}$$

4.
$$9 + x - 33x^2$$

$$5. \ 33x^4y^5 - 10x^{10}$$

6.
$$-4k^5 + 3$$

7.
$$x^{22} + x^{12}y^6z^5k^7$$

$$8. \ 33 + x$$

$$10. \ 22 - y^7 - 11x^4y^8$$

- 1.1 Cvičenia
- 2 Aritmetika polynómov
- 2.1 Sčitovanie a násobenie polynómov
- 2.2 Násobenie polynómov
- 2.3 Delenie polynómov
- 3 Úpravy a zjednodušovanie polynómov